

اصول محاکمات مدنی و تجاری و نظام قضائی مصر

ترجمه از کتاب اصول محاکمات حقوقی مدنی و تجاری و نظام قضائی در مصر تألیف دکتر عبدالحمید الوهیف استاد دانشکده حقوق سلطنتی

تعریف قانون مراعات (اصول محاکمات)

در نزد مللی که دارای حکومت منظمه و قوانین اجتماعیند قانون مراعات (اصول محاکمات) بر تمام اصول و اوضاع و دستورهائی که تقاضا کنندگان در تحصیل حقوق خود بمراعات آنها مکلفند اطلاق میشود چنانچه برای گذردن عدل و اشاعه انصاف و داد محاکم نیز بنوبه خود از پیروی آن اصول و قواعد ناگزیر خواهند بود و هر وقت قانون محاکمات با آئین دادرسی مطلق ذکر شود فقط قانون مراعات در مواد مدنی و تجاری منصرف است بنا بر این آئین دادرسیهای مطروحه که در پیشگاه دادگاههای جنائی و کیفری لازم الاتباعند از تعریف فوق خارج میشوند زیرا که اصطلاحاً آنها تحقیق جنایات [اصول محاکمات جزائی] نامیده میشوند بهمچنین آئین دادرسیهای طرح شده در پیشگاه دادگاههای اداری و شرعی و ناحیه هم بمناسبت آنکه بلوا بجا اجرائی موسومند مشمول تعریف بالا نخواهند بود

طبیعت قانون مراعات

قانون مراعات یکی از قوانین استوار کننده حقوق یا قوانین تضمینی است که امتیازش از قوانین مبین حقوق و تکالیف این است که قوانین اخیر فقط صاحبان حق و دارندگان تکلیف را بیان مینمایند لکن قوانین تضمینی در مقام تعیین طریقه هستند که بوسیله آن حق تادیه و تکالیف انجام میگردد

از این رو میتوانیم بگوئیم که هر قانون از ترکیب دو

عنصر تکوین میشود:

اول- اوامر و نواهی که باید از آنها اطاعت شود

دوم - دعوت مردم است باطاعت امر مأمور به و

خود داری از منهبی عنه و آگاه نمودن آنان است باینکه در صورت تجاوز بوسیله قوه قاهره بر عایت قانون اجبار می شوند.

اجبار بر عایت قانون

اجبار کردن بر عایت قانون بدانند عقوبات و کیفرها است به بزه کاران (در مواد جنائی) و گاه بالغاه تصرفات و اجرائی که برخلاف قانون واقع شده باشند یا باصلاح آن چیزی است که عدم مراعات آن سبب ضرر شده است (در مواد مدنی و تجاری)

و چون اجراء این عقوبات و جزاآت در میان مللی که از حکومت منظمه بهره مندند فقط از طریق سلطه قضائی که حکم مینماید بعمل میآید پس دانستن نظام دادگاههای که استوار نمودن قانون بآنها واگذار شده و صلاحیت اختصاصی هر یک از آنها لازم است تا متخصصین جهة قضائی که محظ نظرشان است بخوبی دانسته و باینجائی وارد شوند

موضوع مراعات

قانون مراعات چگونگی تقاضا را در پیشگاه دادگاه

هائی که قانون آنها را ترتیب داده بیان مینماید

یعنی طریقه اقامه دعوی و چگونگی دفاع از آن در دعوائی که بدون حق توجه پیدا کرده است شرح میدهد همچنین طریقی اثبات حقوقی که مورد تعدی یا انکار واقع شده و نیز اجراء آن قضائی که در تمام این احوال لازم الاتباعند بیان میکنند برای این اجراءات اصطلاحی دارند که این معنی را میدهد [طریقی استوار نمودن تضمینی که قانون برای کیسه خلاف قانون عمل کرده مقرر داشته] و همینطور هست زیرا در موردی که حکمی نسبت بدعوائی صادر میشود بوسیله این اجراءات قانون استوار میگردد یعنی حق صاحب حق بر شبی متنازع فیه برقرار و از تجاوز متجاوزین محفوظ میگردد.

تمام ابراهیم معارف طالقانی